

ประวัติวัดวราดิษถาวาส (วัดตลิ่งต่ำ)

ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

โดย นายบุญชุม มีรัตน์

ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนอนุบาลไทยรัฐวิทยา ๕ (วัดตลิ่งต่ำ)

ประวัติวัดวราดิษถาวาส (วัดคลังตำ)

กล่าวกันว่า ราวปี พ.ศ. 2439 เมื่อราษฎรชาวอำเภอลับแลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งรกรากเดิมอยู่แถบชุมชนบ้านคุ้ม ได้อพยพมาจับจองตั้งหลักปักฐานทำมาหากิน ทำนาทำไร่ ณ บริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ชุกชุมไปด้วยสัตว์ป่าน้อยใหญ่ มีลำธารอุดมสมบูรณ์ได้ด้วยพืชพรรณ และสัตว์น้ำนานาชนิด เรียกว่า “ห้วยขมิ้น” ต่อมาราษฎรจากหลายหมู่บ้านอพยพมาเป็นชุมชนใหญ่เกิดขึ้น ทางราชการเห็นความสำคัญจึงได้ตั้งโรงเรียนขึ้นมาแห่งหนึ่ง เรียกว่า “โรงเรียนบ้านห้วยขมิ้น” (ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่บ้านห้วยขมิ้น พื้นที่หมู่ที่ 8 ต.ทุ่งยั้ง ปัจจุบันย้ายไปตั้ง ณ หมู่บ้านห้วยไร่ หมู่ที่ 5)

ราววันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2450 ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อครั้งยังทรงพระยศเป็นสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จจากเมืองสุโขทัยเพื่อไปนมัสการวัดพระแท่นศิลาอาสน์หยุดชมนวนประทับ ณ บ่อน้ำทางทิศตะวันตกของเมืองทุ่งยั้งมีบ่อน้ำเล็ก ๆ 3 บ่อ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 ศอก น้ำใสมองเห็นก้นบ่อ (ซึ่งเรียกว่า “ บ่อข้างล้ง “ มาจนถึงปัจจุบัน) แล้วเสด็จผ่านชุมชนแห่งนี้ ผ่านบ้านหัวคุ่มถึงวัดพระแท่นศิลาอาสน์ ราวสี่โมง ซึ่งเส้นทางเสด็จยังคงกันไว้เป็นทางสาธารณะผ่านท้องทุ่งนา หมู่ที่ 5,8,7,10 และ 6 ผ่านไปถึงวัดพระแท่นศิลาอาสน์อยู่จนทุกวันนี้

เมื่อผู้คนอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น การประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ มีความจำเป็นมากขึ้นเป็นลำดับ แต่เดิมเมื่อถึงเทศกาลสำคัญ ๆ ชาวบ้านต้องเดินกลับไปทำบุญและประกอบพิธีทางศาสนาที่วัดคอนชัย อันเป็นถิ่นฐานเดิมซึ่งต้องเดินทางและค้างแรมเป็นระยะเวลาหลายวัน และเมื่อจะจัดพิธีกรรมที่บ้านจะต้องนิมนต์พระสงฆ์จากวัดคอนชัยมาประกอบพิธีเป็นที่ลำบากยิ่ง เนื่องจากสมัยนั้นเดินทางด้วยเกวียนและเดินเท้าเป็นหลัก ในปี พ.ศ. 2486 นายหวิ นันทะแลบ เป็นผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้น กับนายคำ คำดำริห์ ได้ปรึกษากับชาวบ้านชักชวนกันสร้างวัดขึ้น เพื่อเป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา โดยนายหวิและนายคำได้บริจาคที่ดินคนละ 8 ไร่ ไว้เป็นสถานที่ก่อสร้างวัดและโรงเรียน ชาวบ้านจึงช่วยกันสร้างกุฏิ ศาลาการเปรียญ หอกลอง และศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ต่าง ๆ ตามลำดับ

เล่ากันว่าในคืนวันเพ็ญ พระจันทร์เต็มดวงคืนหนึ่งในฤดูหนาว ชาวบ้านได้เห็นกระทายป่าตัวใหญ่ขนาดเท่าหมูป่า ออกมาเดินชมแสงจันทร์ในบริเวณที่โล่งที่เป็นวัด โดยนัยนี้ ชาวบ้านว่าการที่กระทายตัวใหญ่มาปรากฏตัวครั้งนี้อาจเป็นเทพคาแปลงมาบอกให้สร้างวัด จึงได้เรียกชื่อว่า “ วัดกระทายเดิน ” ซึ่งในระยะหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัดคลังตำ ตามชื่อของหมู่บ้าน

วัดคลังตำได้รับการทำนุบำรุงเจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2511 คณะกรรมการและผู้นำหมู่บ้านได้ร่วมกันจัดสร้างอุโบสถ และขอพระราชทานวิสุงคามสีมา จนอุโบสถเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2514 โดยมีพระอธิการจันทร์เป็นเจ้าอาวาส ซึ่งต่อมาได้ออกจากวัดคลังตำไปจำพรรษาที่อื่น ทำให้ตำแหน่ง

เจ้าอาวาสว่างลง มีพระภิกษุรักษากรหลายรูป เช่น พระภิกษุเงิน พระภิกษุบาล พระภิกษุชัน พระภิกษุปิ่น พระภิกษุทอง กิตติโก ทำให้การพัฒนาทำนุบำรุงพระศาสนาก็ยังเป็นไปอย่างล่าช้า ในปี พ.ศ. 2536 เกิดเหตุเพลิงไหม้กุฏิสงฆ์เสียหายทั้งหลัง ทำให้หลักฐานต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือพระราชทานตั้งวัด และหนังสืออนุญาตวิสุงคามสีมา ถูกทำลายเผาไหม้ไปพร้อมกับกุฏิ

ในปี พ.ศ. 2539 คณะกรรมการและประชาชนจึงปรึกษากันไปนิมนต์พระภิกษุจากวัดพระยืนพุทธบาทยุคล มาจำพรรษาและแต่งตั้งพระอธิการสมจิต พุทธสังวโร เป็นเจ้าอาวาสวัดตั้งตำ ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นจริงเป็นจัง นับแต่นั้นเป็นต้นมา

ในปี พ.ศ. 2543 พระสมจิตร์ เจ้าอาวาส ได้ลาสิกขา จึงได้แต่งตั้งพระอธิการบุญส่ง ปริบูรณ์ธม ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแทน

ในปี พ.ศ.2544 คณะสงฆ์ คณะศรัทธา และคณะกรรมการ มีความเห็นพ้องต้องกันว่าควรจักได้ อัญเชิญหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ซึ่งเป็นพระอริยสงฆ์ผู้มีวิทญาคูณ เป็นที่เคารพบูชาของผู้คนทั่วไป มาจัดสร้างรูปเหมือนไว้ให้คณะศรัทธาได้กราบไหว้บูชา จึงได้ตกลงสร้างรูปหล่อขนาดหน้าตักกว้าง 39 นิ้ว ไร่ 1 องค์ และทำพิธีอธิษฐานจิตปลุกเสก โดยพระคณาจารย์พิธีใหญ่เต็มรูปแบบ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2544 และได้ก่อสร้างวิหารขึ้นหนึ่งหลังเพื่อประดิษฐานรูปหล่อหลวงปู่ดังกล่าว

วิหารหลวงปู่ทวด วัดตั้งตำ ศิลปะไทยประยุกต์วิจิตรงดงาม

ภายในประดิษฐานหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด หลวงปู่ทองคำ ลีตวณฺโณ และหลวงปู่บุญมี ลีตจาโร

ต่อมาในปี พ.ศ.2547 คณะศรัทธาและคณะกรรมการ พร้อมด้วยคณะสงฆ์ มีความเห็นว่า ในภูมิภาคเหนือนี้ยังมีพระอริยสงฆ์ผู้ทรงวิद्याคุณควรค่าแก่การกราบไว้บูชา และสร้างประดิษฐานไว้ในวิหารให้ผู้คนกราบไหว้บูชาอีก จึงได้ตกลงสร้างรูปเหมือนหลวงปู่บุญมี ฐิตาจาโร แห่งวัดเกาะ อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมรณภาพไปแล้ว และหลวงปู่ทองคำ ฐิตวณโณ แห่งวัดท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งมีอายุถึง 106 ปี จึงได้พากันไปขออนุญาต และกระทำพิธีเททองหล่อ ณ มณฑลพิธีวัดท่าทอง เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ.2547

เมื่อได้จัดสร้างรูปเหมือนพระเถรอาจารย์ และวิหารแล้วเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วทางคณะกรรมการศรัทธา จึงพร้อมใจกันจัดงานเฉลิมฉลองและอัญเชิญรูปเหมือน ขึ้นประดิษฐานในวิหาร ในระหว่างวันที่ 10-15 เมษายน พ.ศ.2548 และกำหนดจัดงานเฉลิมฉลอง ปิดทอง บูชา ในเทศกาลสงกรานต์เป็นประจำทุกปี

หลวงปู่ทองคำ

หลวงปู่ทวด

หลวงปู่บุญมี

นอกจากนี้ในวัดดิ่งต่ำ ยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่เคารพของผู้คน ถือเป็นเทพเจ้าที่ ปกปักษ์รักษาคุ้มครองลูกหลานอยู่องค์หนึ่ง มีนามว่าพ่อปู่สร้อยสน ซึ่งแต่เดิมเรียกว่าปู่ตาผ้าขาว แต่เดิมชาวบ้านสร้างศาลหลังเล็กๆ ไว้ที่บริเวณหอกลอง ปัจจุบันคณะกรรมการได้จัดสร้างศาลและอัญเชิญขึ้นศาลหลังใหม่ ณ บริเวณประตูทางเข้าหน้าวัด กล่าวกันว่าพ่อปู่สร้อยสน เป็นเทพที่มีอิทธิฤทธิ์ ผู้ใดมีทุกข์เดือดร้อน มีความปรารถนาสิ่งใด มาบนบานศาลกล่าวขอบารมีให้ช่วยบันดาลให้ พ่อปู่จะบันดาลให้ได้สมปรารถนาคลายทุกข์เดือดร้อนทุกคนไป จนทุกวันจะมีผู้คนนำอาหารคาวหวาน เครื่องเส้นสังเวทมาบวงสรวงแก่นบมิได้ขาด

ศาลพ่อปู่สร้อยสน

กล่าวกันว่า พ่อปู่เป็นผู้ซึ่งชอบในกีฬามวยไทยเป็นยิ่งนัก ราวกลางเดือนเจ็ด ของทุกปี จะมิงานถวาย สลากภัตต์ทาน ผู้คนจะพากันมาจับจองกันเป็นเจ้าภาพคู่มวยเพื่อให้ชกให้พ่อปู่ชมเป็นการแก้บนปีละเป็น จำนวนมาก

ในปี พ.ศ. 2550 คณะกรรมการ ทายก ทายิกา และคณะศรัทธา ได้ร่วมกันบูรณะอุโบสถ ซึ่งชำรุด ทรุดโทรมมาก เนื่องจากมีอายุมากกว่า 40 ปี ประกอบกับระยะหลังนกพิราบสามารถเข้าไปทำรังอาศัยอยู่ตาม ช่องหลังคา และภายในฝ้าเพดาน ทำให้สกปรกและเสียหายมาก การบูรณะได้แล้วเสร็จ และประกอบพิธียก ช่อฟ้าเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2551

ในปี พ.ศ. 2552 คณะกรรมการ ทายก ทายิกา และคณะศรัทธา เห็นพ้องต้องกันว่า เพื่อพัฒนาให้เกิด ความสวยงาม เป็นสง่า ควรที่จะได้ร่วมกันจัดสร้างซุ้มประตูทางเข้าประตูทางด้านทิศตะวันตก อันเป็น ช่องทางประตูหลักให้สวยงาม จึงได้เริ่มลงมือก่อสร้างด้วยการเรียโรทุนทรัพย์ และวัสดุร่วมกัน มีคณะ ศรัทธาหลายรายร่วมบริจาคไม้สักที่ขึ้นอยู่ในที่ดินของตนเองเพื่อการดังกล่าว และได้ประกอบพิธียกเสาซุ้ม ประตู เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2552

ปัจจุบัน วัดดลิ่งดำมีพระอธิการรด จตุตมโร เป็นเจ้าอาวาส มีภิกษุจำพรรษาอยู่รวมทั้งสิ้น 12 รูป

Ta-Ling-Tam a small local temple

Wat Ta-Ling-Tam is the name of a small temple . It is located in area of a small village , “Ta-Ling-Tam” 12 kilometers from Uttaradit province. It is in Thoongyang sub-district of Lablae. Most of villagers are farmer, rice and union farm.

In history said that most of villagers have moved from Lablae and Thoongyang to this new village about 120 years ago (2439 B.E.). First there was no temple, when they had to take ceremony or Buddhist activities they went back to Wat Donchai and Wat Thoongyang that had to pay a lot of time.

Later Mr.Wee Nanthalab and Mr.Kham Khamdamri , 2 leaders let set a temple and school in there own areas. Villagers had built school and temple building together. They named their school “Wat Ta-Ling-Tam school” and “Wat Ta-Ling-Tam” for their temple .

Nowadays “Wat Ta-Ling-Tam” or “Ta-Ling-Tam temple” is improved by communicating of everyone, there are a big hall to take activities an ubosot to take Buddhist ceremony a viharn that is setting the great monks in the past inside.

Ubosot or church

A big hall

A beautiful viharn

the wood gate at the front door

Villagers believe that in “Wat Ta-Ling-Tam” has a deva , “Pu-Soi-Son” who has big power to help them success in each. Every day a lot of people come to pay homage worship and give foods to “Pu-Soi-Son”.

Pu-Soi-Son’s house at the middle door